

Asia: VN/27266/2024

Lausuntopyyntö pankkipalvelulainsäädännön arviointia koskevasta työryhmämietinnöstä

Lausunnonantajan lausunto

1. Huomionne yrityksen ja yhteisön perusmaksutiliä koskevista ehdotuksista

Nuorisoala ry edistää nuorten osallisuutta yhteiskunnassa sekä kouluttaa, palvelee ja tuo yhteen järjestöissä, kunnissa ja seurakunnissa työtä tai vapaaehtoistyötä tekevät nuorisoalan toimijat. Nuorisoalan jäsenenä on yli 130 nuorisojärjestöä ja muuta nuorisoalalla toimivaa yhteisöä - käytännössä kaikki Suomessa toimivat nuorisoalan järjestöt.

Nuorisoala ry pitää erittäin tärkeänä työryhmän ehdotusta laajentaa oikeus perusmaksutiliin koskemaan myös yhdistyksiä ja säätiöitä. Nuorisoala ry muistuttaa, että peruspankkipalvelut ovat nykyisessä toimintaympäristössä yhdistysten ja säätiöiden välttämättömyyspalveluita, joita ilman yhdistystoiminnan toteuttaminen on tosiasiallisesti käytännössä lähes tai täysin mahdotonta. Työryhmän ehdotus edistää siten yksittäisenä toimenpiteenä myös kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytysten turvaamista.

Nuorisoala ry korostaa, että on tärkeää, että yhdistysten ja säätiöiden oikeus perusmaksutiliin toteutuu myös tosiasiallisesti. Työryhmä toteaa mietinnössään, että pankkipalvelut ovat yhdistyksille usein saman hintaisia kuin yrityksille. Nuorisoalan järjestöiltä saamamme palautteen perusteella erityisesti pienemmät järjestöt kokevat nykyiset pankkien palvelumaksut toiminnan taloudelliseen volyymin nähden korkeiksi. Lisäksi tavoitteellista varainhankintaa erityisesti rahankeräyksillä toteuttavien järjestöjen pankkikulut nousevat helposti varsin korkeiksi. Yhdistysten ja säätiöiden tosiasiallisen oikeus perusmaksutiliin toteutuukin käytännössä vain kohtuullisella hinnoittelulla. On hyvä muistaa, että yhdistykset ja säätiöt eivät tavoittele toiminnallaan voittoa, minkä vuoksi hallinnolliset kulut ovat suoraan pois niiden yleishyödyllisestä toiminnasta.

Työryhmän ehdotuksen mukaan yrityksen ja yhteisön perusmaksutiliin olisivat oikeutettuja mikro- ja pienyritykset, elinkeinonharjoittajat, yhdistykset, säätiöt ja yhteisetuudet. Nuorisoala ry muistuttaa,

että nuorisoalalla toimii myös muita yhteisöjä, jotka eivät olisi työryhmän ehdottaman perusmaksutilioikeuden piirissä. Esimerkiksi lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa tulee olla lukiolain ja lain ammatillisesta koulutuksesta mukaan opiskelijakunta. Opiskelijakunta on näin ollen lakisääteinen toimija, mutta merkittävä osa opiskelijakunnista toimii esimerkiksi ilman rekisteröitynyttä tausta- tai kannatusyhdistystä, jolloin opiskelijakunnan rahaliikennettä joudutaan toteuttamaan varsin ongelmallisin järjestelyin toimintaan osallistuvien yksityishenkilöiden henkilökohtaisten pankkitilien kautta.

Nuorisoala ry kannattaa myös työryhmän ehdotuksen tavoitetta ehkäistä de-risking -ilmiötä, koska yhteiskunnallisen toiminnan ei tulisi estyä pankkien riskienhallintakäytäntöjen takia. Sisäministeriön vuonna 2024 julkaisema kansallinen NPO-sektorin rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiarvio osoittaa, että yhdistys- tai säätiöasiakkaat eivät lähtökohtaisesti muodosta pankeille asiakkaina merkittävää riskiä.

2. Huomionne asiakaspalvelua koskevista ehdotuksista

Nuorisoala ry katsoo, että nuoret tulee huomioida omana erityisryhmänään sekä lainvalmistelussa että päätöksenteossa. Siksi näkemyksemme mukaisesti nuorivaikutusten arviointi tulisi ottaa osaksi kaikkea päätöksentekoa niin ennakoivasti kuin jo nyt tehtyjen päätösten osalta.

Nuorisoala ry huomauttaa, että mietinnössään työryhmä ei ole käsitellyt nuoria erityisenä kohderyhmänä tai tehnyt erityistä nuorivaikutusten arviointia. Jatkovalmistelun laatua nostaisikin nuorivaikutusten tarkempi arviointi.

3. Huomionne muista esityksen yhteydessä arvioiduista aiheista (esim. yhdenvertaisuus, raportointi, jatkoselvittettävät aihekokonaisuudet)

Nuorisoala ry pitää merkityksellisenä, että työryhmä on kiinnittänyt laajasti huomiota peruspankkipalveluiden kehittämiseen erilaisia asiakasryhmiä palveleksi. Nuorisoala ry kuitenkin peräänkuuluttaa myös nuorten nostamista omaksi erityisryhmäkseen pankkipalveluiden tarkastelussa.

Nuorisoala ry pitää tärkeänä, että työryhmä ehdottaa luottolaitoslaissa viittaamista yhdenvertaisuuslain syrjintäkieltoon.

4. Halutessanne voitte jättää tähän muita huomioita

Ei lausuttavaa muutoin.

Luomala Juuso
Nuorisoala ry